

10. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності . *Педагогічна газета*. 2000. № 6 (72), червень. 6 с.
11. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
12. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Київ, 2001. 20 с.
13. Онопрієнко О.М. Патріотичне виховання як науково-педагогічна проблема: понятійний аспект. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / Ред. кол.: Побірченко Н.С (гол. Ред.) та інші. Умань: РВЦ „Софія”, 2007. Випуск 21. С.96-104.

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

**Дев'ятко А.
Студентка ННІПППФВК
Науковий керівник – доц. Волошина О. В.**

Державна політика у сфері реформування загальної середньої освіти визначає орієнтири розвитку Нової української школи. НУШ актуалізує процес цілеспрямованого формування ціннісної орієнтації учнів на освіту як життєву цінність.

У контексті реформування загальної середньої освіти Нова українська школа стане центром соціально-культурної активності учительських спільнот. Її пріоритетну мету визначатиме інтенсифікація їхньої участі в усіх сферах суспільного життя країни, регіону, міста, села, орієнтована на реалізацію універсальних загальнолюдських цінностей; глибоке вивчення, критичне осмислення та широке представлення в змісті загальної середньої освіти соціального досвіду людства, що передається одним поколінням іншому; добровільне входження представників урядових установ, місцевих громад, етнічних меншин, творчого розвитку кожної людини і суспільства в цілому [2, 656].

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що різні аспекти досліджуваної проблеми стали предметом активних дискусій, обговорення та системних досліджень учених і практиків – В. Бурової, Л. Калініної, О. Локшиної, Г. Матвєєвої, І. Маріуц, В. Мелешко, О. Онаць, І. Осадчого, Н. Острроверхової, Л. Паращенко, О. Пастовенського, В. Рогової, Я. Стемковської, Л. Шалаєвої, М. Шевцова та ін.

Пріоритет педагогічної діяльності – сформувати компетентну особистість молодшого школяра на основі розвитку пізнавального інтересу, навчити самостійно мислити, озброїти необхідними для цього знаннями, вміннями та навичками. Учитель початкової школи, виконуючи вимоги Державного стандарту початкової освіти, має постійно вдосконалювати процес навчання, що дає змогу дітям ефективно та якісно засвоювати програмний матеріал. Саме тому доцільним буде використання педагогічних технологій [4].

Концепція загальної середньої освіти чітко визначила напрями розвитку освіти в Україні, які наповнюють відповідним змістом педагогічні технології. Специфіка педагогічної технології полягає у тому, що за її допомогою конструюється й здійснюється такий навчальний процес, який має гарантувати досягнення поставлених цілей [3].

Інноваційні форми й методи дають можливість створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою необхідність, зможе розкрити свої здібності й продемонструвати знання, відчути впевненість у собі.

Головний об'єкт під час навчання – творча особистість учня. Тому вчитель мусить приділяти велику увагу розвитку творчих здібностей молодших школярів, формуванню їхньої пізнавальної активності. На кожному уроці бажано здійснювати диференційований та індивідуальний підхід до учнів. Для цього треба використовувати різнорівневі завдання, привчати учнів до самоконтролю й взаємоконтролю, використовувати різні форми оцінювання знань, умінь і навичок молодших школярів.

Категорію «технології» сучасні представники педагогічної науки розглядають у дидактичному (В. Беспалько, І. Волков, С. Гончаренко, Б. Лихачов, А. Нісімчук, А. Пехота, С. Подмазін, О. Савченко, Г. Селевко та ін.) та виховному (І. Бех, В. Рибак, Н. Щуркова та ін.) аспектах.

Проблемі впровадження інноваційних технологій в освітній процес початкової школи присвячено низку праць, що розкривають специфіку та вимоги до її використання. Ці дослідження, присвячені питанням використання інноваційних технологій у роботі з молодшими школярами (Г. Коберник), інноваційним механізмам активізації педагогічного й наукового процесів (І. Галиця), теорії й практиці інноваційної діяльності в загальній середній школі (Л. Даниленко), дидактичним питанням організації групової навчальної діяльності молодших школярів (В. Вихруш, І. Вітковська), викликають значний інтерес.

Поняття «технологія» грецького походження – форма реалізації людського інтелекту, сфокусованого на розв'язанні суттєвих проблем буття. Технологія передбачає взаємопов'язану діяльність учителя й учнів на договірній основі з урахуванням принципів індивідуалізації й диференціації, оптимальної реалізації людських і технічних можливостей, діалогічного спілкування.

Педагогічна технологія – це продумана у всіх деталях модель спільної навчальної та педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів і вчителя.

Одним зі шляхів реформування сучасної освіти є використання педагогічних технологій, спрямованих на всебічний особистісний розвиток молодших школярів. Оновлення змісту й методів навчання в загальноосвітній школі вимагає пошуку нових ідей та шляхів, спонукає звернути увагу на використання в практиці навчання молодших школярів інноваційних технологій.

Інноваційне навчання – це навчальна діяльність, яка спрямована на розвиток особистості, її творчих здібностей, мислення й зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі та особистісну ініціативу.

Процес формування вмінь і навичок стає результативнішим, якщо організувати навчання у співробітництві, яке ґрунтується на спільній діяльності та взаєморозумінні вчителя й учнів. Саме таке навчання з використанням інноваційних технологій сприяє формуванню ключових компетентностей учнів, підвищує інтелект дитини, зміцнює її віру у власні здібності, стимулює активність і творчість.

Освітні інноваційні технології спрямовані на всебічний розвиток дитини. Інтерактивні форми і методи дають можливість створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою індивідуальність та необхідність, зможе розкрити свої здібності й продемонструвати знання, відчути впевненість у собі.

На уроках мистецтва треба залучати учнів до активної пізнавальної, самостійної діяльності, перетворюючи школярів на її суб'єктів. Тому вчитель має добре знати вікові та індивідуальні особливості кожного учня, намагатися знайти та розвинути його позитивні риси, допомогти дитині відчувати впевненість у своїх силах, створити сприятливі умови, атмосферу творчості.

Інтегрування звичайного уроку з комп'ютером дає змогу вчителю перекласти частину своєї роботи на ПК, роблячи процес навчання більш цікавим, різноманітним, інтенсивним. Зокрема, стає більш швидким процес запису визначень, важливих частин матеріалу. Не доводиться повторювати текст кілька разів, бо він на екрані, учневі не доводиться чекати, поки учитель повторить потрібний саме йому фрагмент. У роботі можна використати електронні підручники, які є самостійним засобом навчання, та мультимедійні презентації. З допомогою презентації можна не тільки продемонструвати матеріал з теми, яка вивчається, а й розвивати у школярів творче, логічне та алгоритмічне мислення, оскільки всі презентації будуються за єдиною логічною схемою (Сучасний урок з використанням ІКТ у початкових класах) [5].

Шляхом застосування мультимедійних засобів на уроці можна одержати дві основні переваги – якісну й кількісну. Якісно нові можливості очевидні, якщо порівняти словесні описи з безпосереднім аудіовізуальним уявленням. Кількісні переваги виявляються у тому, що мультимедіа-середовище значно вище за інформаційною щільністю. Одна сторінка тексту містить інформацію, яку вчитель промовляє приблизно за 1–2 хвилини [5].

Для уроків також можна створити презентації-фільми. Презентація з використанням анімації допомагає не тільки скласти яскравий емоційний і водночас науковий образ, а й активізує пізнавальну діяльність учнів.

Але комп'ютер не має замінювати такі традиційні засоби навчання, як крейда, дошка, олівець, зошит тощо. Він є лише одним з інструментів навчання, яким мусить оволодіти учень.

Працюючи з 1 класом, можна поступово вводити елементи інтерактивного навчання починаючи з найпростіших інтерактивних форм: «Мозковий штурм», «Мікрофон», робота в парах і малих групах, складання «Асоціативного куца», впровадження технології ігрового та проблемного навчання. Використання інтерактивних форм організації навчання сприяє перетворенню звичайного уроку на урок-спілкування, урок-мислення, урок-діалог, які допоможуть розбудити у молодших школярів інтерес до навчання.

Молодші школярі люблять працювати в парах та малих групах. Але треба пам'ятати, що роботу в групах слід впроваджувати поступово. Спочатку потрібно навчити дітей працювати у фронтальній площині. Групу бажано формувати на основі особистих уподобань учнів, обрати консультантів, розподілити обов'язки між дітьми. Створюючи групи, особливо увагу треба звернути на психологічну єдність дітей, бажання учнів, потенціал можливостей для їхньої успішної спільної діяльності. Роботу в навчальних групах слід будувати на принципах рівноправності, намагаючись активізувати роботу кожного учня. Працюючи в групах, діти отримують можливість спілкуватися, порівнювати, вільно висловлювати свою думку, робити спільні висновки.

Під час роботи в парах учні можуть перевірити знання один одного, обмінятися думками і лише тоді висловлювати свої ідеї класу. Це сприяє розвитку мовлення учнів, взаємо- і самоперевірки, вмінню висловлювати й відстоювати свою думку.

Працюючи в групах, школярам можна запропонувати роботу за системою актуалізації, усвідомлення, рефлексії (АУР):

1. Актуалізація опорних знань. «Мозкова атака» (учитель записує інформацію про композитора на дошці в таблицю у колонку «Що я знав»). 2. Усвідомлення змісту (читання біографії, виділення позначками нової інформації). 3. Рефлексія. У групах записується інформація у колонку «Про що я дізнався».

На уроках музики використовують такий метод інтерактивного навчання, як складання «Асоціативного куца». Цей метод дає змогу швидко перевірити, узагальнити знання учнів. Наприклад, під час вивчення теми «Три кити в музиці» можна запропонувати дітям пригадати все, що вони знають про пісню, танець і марш, а потім зобразити все у вигляді схеми. «Куц» асоціацій поступово розростається [1].

На уроках треба розвивати творчі здібності учнів на основі спеціально розроблених логічно-пошукових задач. Для цього можна використати метод «Мозковий штурм», підібрати до уроку такі творчі завдання, за допомогою яких можна розвивати пізнавальні процеси: пам'ять, увагу, уяву, швидкість реакції, логічне мислення дітей тощо.

У початковій школі можна використати метод проєктів, який є однією з основних технологій формування пізнавальної активності учнів. Працюючи над створенням проєктів, діти вчать критично мислити, чітко усвідомлювати, де і яким чином можна застосувати набуті знання, генерувати нові ідеї, уміло працювати з інформацією, бути комунікабельним, працювати в команді, постійно самовдосконалюватися.

Для розвитку мислення школярів використовуються проблемні завдання. Наявні в них суперечності викликають дискусію, спонукають до роздумів, пошуків і певних висновків. Школярам подобається самостійно порівнювати, зіставляти певні факти та явища, узагальнювати, робити висновки, а потім звіряти свої міркування з матеріалом підручника. Такі вправи не тільки розвивають мислення учнів, а й підсилюють упевненість, віру в свої сили та здібності.

Отже, за умови введення в дію активного чинника – Закону України «Про освіту» та його дотримання – Нову українську школу характеризуватиме високий технологічний рівень, новітнє навчально-методичне й інформаційне забезпечення, потужний кадровий потенціал. Успіх якісних змін у Новій українській школі неможливий без учителя – компетентного, мотивованого, відповідального за кожну педагогічну дію і вчинок, саме тому доцільним буде використання різних видів інноваційних технологій навчання, адже воно дає можливість доповнити їх різноманітною інформацією, а різноманітні види діяльності викликають у дітей інтерес і заохочують їх до роботи.

Процес формування умінь і навичок стає набагато результативнішим, якщо організувати навчання у співробітництві, яке ґрунтується на спільній діяльності та взаєморозумінні вчителя й учнів. Саме таке навчання з використанням інтерактивних технологій сприяє формуванню ключових компетентностей учнів, підвищує інтелект дитини, зміцнює її віру у власні здібності, стимулює активність і творчість.

Література

1. Криштоф Н. Активізація опорних знань учнів шляхом впровадження інтерактивних технологій. URL:<http://nkryshtof.blogspot.com/>
2. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник. Київ, 2007. 656 с.
3. Настільна книга педагога / Упорядники Андреева В. М., Григораш В. В. Харків : Основа, 2007. 352 с.

4. Педагогічний словник / За ред. М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. 516 с.
5. Сучасний урок з використанням ІКТ у початкових класах URL: http://markove.ucoz.ua/load/suchasnij_urok_z_vikoristannjam_ikt_v_pochatkovikh_klasak_h/1-1-0-6.

ПОРАДИ ВЧИТЕЛІВ В. СУХОМЛИНСЬКОГО У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Дронова Т.

*Студентка факультету іноземних мов
Науковий керівник – доц. Волошина О. В.*

Навчання у школі є невід’ємною частиною життя кожної людини. У шестирічному віці до школи приходять мрійливі і безтурботні діти, а через одинадцять років її стіни залишають серйозні і натхненні молоді люди, готові вдосконалюватися, працювати і жити. Така зміна – це результат щоденної наполегливої праці кожного учасника навчально-виховного процесу: учнів, педагогічного колективу, батьків.

У школі діти отримують не лише необхідні знання, вони вчаться взаємодіяти, спілкуватися, самовиражатися і бути Людиною. Василь Сухомлинський вважав, що саме вчитель допомагає учням знайти себе і має значний виховний вплив: «Велика виховна сила школи народжується там, де у людини, перед якою тільки відкривається життя, є улюблений учитель». Не дарма все життя він «розробляв формулу» ідеального вчителя, з-під його пера вийшли «Сто порад вчителю», «Серце віддаю дітям», «Як виховати справжню людину» та інші праці.

Погляди Василя Олександровича не втрачають своєї актуальності і нині, його ідеї знайшли своє місце і в сучасних реформах освіти в Україні. На думку експертів, українська школа не мотивує і не готує дітей до успішної самореалізації в житті, підручники не адаптовані до використання учнем ХХІ століття і учні не отримують необхідні знання для вирішення життєвих проблем. Реформа має на меті зупинити негативні тенденції, цим самим перетворивши українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, місце, де формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Таким чином, випускник Нової Української Школи – це цілісна всебічно розвинена особистість, відповідальний громадянин і патріот з активною позицією та інноватор, здатний змінювати навколишній світ.

Школа має «іти в ногу з часом», тому НУШ допоможе у вихованні нового покоління. Її формула складається з дев’яти ключових компонентів: новий зміст, умотивований учитель, виховання на цінностях, автономія школи, педагогіка партнерства, орієнтація на учня, нова структура, справедливе фінансування і рівний доступ, сучасне освітнє середовище [1, с. 8-9].

Новий зміст – це відхід від суто теоретичного спрямування освіти. Школа повинна дати дітям не лише знання, а й навчити школярів ними користуватися. Василь Сухомлинський зауважив, що учні часто завчають правила, але не вміють користуватися своїми знаннями. Він вбачав у сліпому заучуванні зло і стверджував: «Запам’ятовування... повинне ґрунтуватися на розумінні» [2, с. 14]. Василь Олександрович радив: «Не допускайте запам’ятовування того, що ще не зрозуміло, не осмислено» [2, с. 14]. Отже,